

Μικαήλ Γ. Ιακωβίδης: Προέχει για την Ελλάδα ο ΣΥΡΙΖΑ να αποκτήσει σοβαρό οικονομικό επιτελείο, πέρα από πολυπράγμονες και αυτεπάγγελτους προφήτες.

Ανδρέας Γεωργούλιας: Ολόκληρη η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλάζει και μαζί της τα κράτη-μέλη που διεκδικούν τη θέση τους σε ένα πολύπλοκο σύστημα.

[άρθρα] Τέσσερις Έλληνες οικονομολόγοι του εξωτερικού ασκούν κριτική στην κυβέρνηση και τα πολιτικά κόμματα - Αναλύουν τις προτάσεις

Διαπραγματέυση και μεταρρυθμίσεις

Έλληνες που διδάσκουν σε μεγάλα πανεπιστήμια του εξωτερικού συμφωνούν ότι η συνέχεια των μεταρρυθμίσεων είναι κρίσιμης σημασίας ώστε η χώρα να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά της και σε συνδυασμό με ένα ικανό οικονομικό επιτελείο να διαπραγματευτεί με τους Ευρωπαίους εταίρους και να προσελκύσει διεθνείς επενδυτές. Καθώς αλλάζει το πολιτικοοικονομικό περιβάλλον στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προστίθεται ένας επιπλέον παράγοντας δυσκολίας στην προσπάθεια εξόδου της χώρας από την κρίση. Πάντως, ακόμη και το χειρότερο σενάριο φαίνεται να κρύβει μια θετική έκβαση, αφού εκφράζεται και η άποψη ότι το βάθεμα της κρίσης πιθανόν θα γεννήσει ένα κίνημα για την αναγέννηση της χώρας.

Επιμέλεια: Σοφία Εμμανουήλ, semm@naftemporiki.gr

ΜΙΚΑΗΛ Γ. ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Πολιτικές συμπληγάδες και διαρθρωτική ακυβερνησία

Η νέα χρονιά προμηνύεται δύσκολη - ίσως δραματική. Η ανάσχεση της ανεργίας, η περιορισμένη ανάπτυξη και η σταθεροποίηση που είδαμε μέχρι το καλοκαίρι εξανεμίστηκαν όχι μόνο από τις πολιτικές εξελίξεις και την αβεβαιότητα της «επόμενης μέρας», αλλά και από την κυβερνητική παράλυση. Η απόσυρση των διεθνών επενδυτών, η χειρότερηση των όρων από το εξωτερικό προς ελληνικές επιχειρήσεις, η σταδιακή εκροή καταθέσεων, οι πιθανές πιέσεις ρευστότητας από το Δημόσιο και η περαιτέρω συμπίεση της πίστης από έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου συνθέτουν μια αποπνικτική εικόνα, την οποία συμπληρώνει ο περιορισμός της εσωτερικής ζήτησης λόγω αβεβαιότητας. Και στο βάθος, το φάσμα της αναγκαστικής εξόδου από το ευρώ, πιθανού κούρεματος καταθέσεων, και το χειρότερο, μονομερούς αθέτησης πληρωμών από την Ελλάδα, που θα μας μετέτρεπε στην Αργεντινή της Ευρώπης.

Η ελπίδα είναι ότι η κρίση θα μπορέσει να περάσει χωρίς να χρειαστεί έξοδος από το ευρώ και κυρίως χωρίς την περιθωριοποίησή μας από το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα. Αλλά για να αποφύγουμε μια τέτοια εξέλιξη, και για να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε τις σημαντικές οικονομικές δυνατότητες της χώρας θα πρέπει να περάσουμε τόσο τις πολιτικές συμπληγάδες όσο και τη διαρθρωτική ακυβερνησία.

Όσον αφορά τις πολιτικές συμπληγάδες, το πρόβλημα είναι ότι

πρέπει να βγει μία κυβέρνηση που να μπορεί να διοικήσει, να αντιμετωπίσει σωρευμένα εγγενή προβλήματα πελατειακότητας και αναξιοκρατίας. Η απογοητευτική στασιμότητα του τελευταίου εξαμήνου, η πολιτική κρίση και το προεκλογικό στίγμα έδειξε ότι ο κ. Σαμαράς δεν έχει την ικανότητα να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και διαλέγει την πώληση και τη ρητορεία αντί για τη μεταρρυθμιστική πυγμή.

Το να υπάρχει μια κυβέρνηση που να μπορεί να διοικήσει ίσως ακούγεται αυταπόδεικτο, όμως σήμερα είναι αμφίβολο. Ετσι, και άσχετα με το συγκεκριμένο εκλογικό αποτέλεσμα, προέχει για την Ελλάδα ο ΣΥΡΙΖΑ να αποκτήσει σοβαρό οικονομικό επιτελείο πέρα από πολυπράγμονες και αυτεπάγγελτους προφήτες. Ήδη, η πρώτη επαφή του με επενδυτές τού έδωσε μια πρόγευση του πόσο μακριά είναι η περιορισμένη ομάδα του που χειρίζεται τα οικονομικά. Η πιθανότητα ατυχίας στις διαπραγματεύσεις και αδυναμίας κατανόησης του τι απαιτείται για να λειτουργήσει το κράτος είναι μεγάλη. Ως προς τις διαπραγματεύσεις, δεν έχουμε πλέον το περιθώριο να γυρίσουμε στους ερασιτεχνισμούς του καλοκαιριού του 2011, αλλά και η διαπραγματευτική μας θέση έχει περιοριστεί πάρα πολύ. Οι Ευρωπαίοι γηγέτες έχουν αλλάξει τα σοβαρά προβλήματα, οι αγορές έχουν απομονώσει την Ελλάδα και μια παραδειγματική τιμωρία ίσως θεωρηθεί ότι θα λειτουργήσει συσπειρωτικά.

Αντιστοίχως, το Ποτάμι, που έχει σημαντική δυνατότητα να ταραξί τα λιμνάζοντα πολιτικά νερά, θα πρέπει τάχιστα να αναπτύξει μια οικονομική ομάδα που δεν θα βασίζεται μόνο σε προσωπικές σχέσεις του κ. Θεοδωράκη, αλλά και σε τεχνοκράτες

Μικαήλ Γ. Ιακωβίδης

Κάτοχος της έδρας Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας Sir Donald Gordon στο London Business School.

«Η ελπίδα είναι ότι η κρίση θα μπορέσει να περάσει χωρίς να χρειαστεί έξοδος από το ευρώ και κυρίως χωρίς την περιθωριοποίησή μας από το διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα».

Ανδρέας Γεωργούλιας

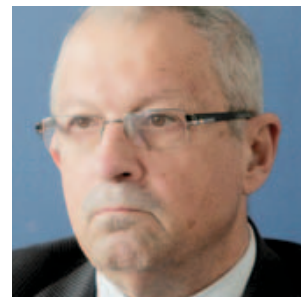
Διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ, ιδρυτής του Ινστιτούτου Βιώσιμων Υποδομών στην Ελλάδα

«Ο λογαριασμός χθες δεν έβγαίνει, όχι γιατί ήταν τα δεδομένα διαφορετικά, αλλά γιατί εμείς ήμασταν λάθος. Και εάν δεν έβγαине χθες, με την ίδια νοοτροπία δεν θα βγει ούτε και αύριο».

Ιωσήφ Σηφάκης

Πρόεδρος του ΕΣΕΤ, καθηγητής Πληροφορικής στο Πολυτεχνείο της Λωζάνης, βραβείο Turing 2007

«Μόνο τα νωθρά πνεύματα μόνον καθηλωμένα σε ψευδοδιλήμματα ή και αυτοί που γυρεύουν προφάσεις εν αμαρτίαις για να μείνουμε στάσιμοι, να μην αλλάξει τίποτα».

Στυλιανός Περράκης

PhD, FRSC, καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Concordia του Μόντρεαλ

«Η καλύτερη προοπτική είναι μια νέα συμμαχική κυβέρνηση με ευρύτερη βάση και με ανανεωμένη εντολή, που θα είναι όμως πάντα κάτω από τον σφιχτό έλεγχο της τρόικας».

που θα βοηθήσουν να μην εκτροχιαστούν τα πράγματα. Εκεί η προετοιμασία είναι κρίσιμη. Οι επόμενοι μήνες θα δοκιμάσουν τους νέους παίκτες και πρέπει όσοι θέλουν να παίξουν κυβερνητικούς ρόλους να είναι έτοιμοι για εσωτερικές και εξωτερικές διαπραγματεύσεις, αλλά και για την άσκηση πολιτικής.

Δεύτερον, πρέπει να μπορέσουμε να στελεχώσουμε τον κρατικό μηχανισμό που παραπαίει, από έλλειψη πόρων όσο και διοικητικού προσωπικού. Αντί να διορίζονται γενικοί διευθυντές με το νόμο Ραγκούση, τοποθετούνται δευτεροκλασάτα κομματικά στελέχη για ολιγόμηνες περιόδους. Παρ' όλες τις φιλότιμες προσπάθειες του Κυριάκου Μητσοτάκη, τα προβλήματα λειτουργίας του δημόσιου τομέα παραμένουν. Εάν, δε, υπερσχηματιστεί ο ΣΥΡΙΖΑ και στελεχυνθεί ο κ. Μητρόπουλο υπονομεύσουν, όπως έχουν προαναγγείλει, τις προσπάθειες εξορθολογισμού και αξιολόγησης, προσπαθώντας απλώς να τοποθετήσουν ημέτερους, το κράτος θα υποφέρει.

Τέλος, μια σειρά αφανών αλλά σημαντικών προτεραιοτήτων παραμένουν. Πρώτον, το ζήτημα των «κόκκινων» επιχειρηματικών δανείων μένει άλυτο: Σημαντικός αριθμός υγιών παραγωγικών μο-

νάδων που έλαβαν υπερβολικά δανειοδότηση θα μπορούσαν να είχαν αναδιαρθρωθεί, αλλά το τελικό νομοσχέδιο κουτσουρεύτηκε και δεν αρκεί. Δεύτερον, το άνοιγμα του ανταγωνισμού σε πολλές περιπτώσεις μένει στα χαρτιά, μιας και πλείστες μεταρρυθμίσεις έχουν μιν ψηφιστεί, αλλά δεν έχουν εφαρμοστεί. Τρίτον, συνθήκες πολιτικής αστάθειας συχνά συνοδεύονται από υστέρηση εσόδων του Δημοσίου και ελέγχων. Πώς θα μπορέσει να πορευτεί το κράτος μέσα στην πολιτική αυτή αβεβαιότητα, με ασφυκτικές χρηματοδοτικές ανάγκες; Το 2015 μπήκε με τη χώρα μας να εισέρχεται σε ακαρτογράφητη περιοχή. Ας ελπίσουμε ότι το επερχόμενο σκωτσέζικο ντους θα μας ξυπνήσει και δεν θα μας τσακίσει.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΩΡΓΟΥΛΙΑΣ

Η αλλαγή του χρόνου

Οι στιγμές αυτές είναι κρίσιμες για την Ελλάδα. Πολλά τα ζητήματα στην πολιτική σκηνή του τόπου τους επόμενους μήνες, με πρωτεύον θέμα τις εκλογές. Μερικοί ίσως πούνε ότι, στην παρούσα κατάσταση, κάθε τι οικονομικό στην Ελλάδα είναι κατεχόνιο πο-

λιτικό. Οι ερωτήσεις επίσης πολλές: ποιος, με ποιους, τι θα κάνει, τι δεν θα κάνει, τι θα διαπραγματευτεί, τι θα αφήσει ως έχει. Οποια όμως και αν είναι τα ερωτήματα, οι προτεραιότητες για την οικονομία παραμένουν οι ίδιες. Ποιες είναι αυτές; Συνέχιση των μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα, σπάνε τα μονοπώλια και δυναμώνουν τους μηχανισμούς που προάγουν τον υγιή ανταγωνισμό, συνέχιση του εξορθολογισμού της λειτουργίας του δημοσίου τομέα, συνέχιση του εξορθολογισμού των κρατικών δαπανών. Αλλά και αύξηση των επενδύσεων, δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών και στήριξη των αδυνάμων. Αλλά και επενδύσεις στην παιδεία, στην υγεία, στις υποδομές, στην προστασία του περιβάλλοντος.

Με λίγα λόγια, προτεραιότητά μας είναι να δομήσουμε ένα βιώσιμο κράτος. Βιώσιμο οικονομικά, βιώσιμο κοινωνικά, βιώσιμο περιβαλλοντικά. Για εμάς, αλλά και για τα παιδιά μας. Θα πει κανείς, τώρα ζητάμε πολλά. Δεν γίνονται όλα - ή το ένα θα πετύχουμε ή το άλλο. Ο λογαριασμός δεν βγαίνει, για να κερδίσουμε εμείς κάποιος άλλος πρέπει να χάσει. Η λογική αυτή είναι εσφαλ-

μένη. Ο λογαριασμός προφανώς δεν βγαίνει εάν προσπαθήσουμε να γυρίσουμε στο χτες. Εάν δούμε την κατάσταση του σήμερα ως μια κρίση περιστασιακή, ως μια μπόρα που ήρθε και πέρασε. Ο λογαριασμός χτες δεν έβγαине όχι γιατί ήταν τα δεδομένα διαφορετικά, αλλά γιατί εμείς ήμασταν λάθος. Και εάν δεν έβγαине χτες, με την ίδια νοοτροπία δεν θα βγει ούτε και αύριο. Πρέπει να δούμε τα πράγματα διαφορετικά. Η καλύτερα: να δούμε τα πράγματα όπως είναι, μιας και έχουν αλλάξει από αυτά που ξέραμε στο παρελθόν.

Γίνεται; Προφανώς. Εμείς οι ίδιοι έχουμε δείξει ότι μπορούμε να το πετύχουμε. Πολλά τα θετικά επιτεύγματα τα τελευταία χρόνια: ενίσχυση των εξαγωγών, της ποιότητας των υπηρεσιών, εμφάνιση μιας νέας επιχειρηματικότητας. Αλλά μένει πολλά δουλειά ακόμα. Ισα που έχουμε ανεβεί το πρώτο σκαλί. Η δομική αλλαγή μιας οικονομίας παίρνει πολύ χρόνο. Στη διάρκεια πάντα υπάρχει πολιτική και κοινωνική αστάθεια, και πώς να μην υπάρχει όταν κάτι θεμέλιο αλλάζει; Αλλά δεν πρέπει να γυρίσουμε στην παλιά, κακή μας εικόνα, σε αυτά που θεωρούσαμε πριν δεδομένα, σε αυτούς τους τρόπους που μας έδιναν οφέλη

” Ιωσήφ Σηφάκης: Τα πρόσφατα γεγονότα αναδεικνύουν περύτερα την αδυναμία μας να συμφωνήσουμε σε μια εθνική στρατηγική για την αντιμετώπισή της.

” Στυλιανός Περράκης: Με την κυβέρνηση συνεργασίας στον χρόνο που μας πέρασε υπήρξε μια αδιαμφισβήτητη πρόοδος στα οικονομικά μεγέθη.

τους για την επόμενη μέρα των εκλογών - Ζητούν η χώρα να μην επιστρέψει στο παρελθόν

ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ «ΚΛΕΙΔΙΑ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

χωρίς κόπους.

Οι αλλαγές γύρω μας είναι πλέον ταχύτερες και σε πολλαπλά επίπεδα. Ολόκληρη η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλάζει και μαζί της τα κράτη-μέλη που διεκδικούν τη θέση τους σε ένα πολύπλοκο σύστημα διακυβέρνησης. Και μαζί της οι πολίτες της Ευρώπης, που σιγά σιγά συνειδητοποιούν ότι η βέλτιστη μονάδα της διακυβέρνησης αυτής ίσως να ξεπερνά τα σύνορα της χώρας τους. Οι το μέλλον τους είναι βιώσιμο όταν είναι ενωμένοι, στην Ευρώπη, και μπορούν να συνεννοηθούν σε γλώσσες άλλες από τη δική τους. Μαζί τους και εμείς. Να καινοτομήσουμε και να πρωτοπορήσουμε. Να μάθουμε να δημιουργούμε περισσότερα χρησιμοποιώντας λιγότερα. Να τα καταφέρνουμε καλύτερα και εξυπνότερα. Άλλη λύση δεν υπάρχει. Η χειρότερη επιλογή είναι να ζητάμε πίσω το παρελθόν μας. Αυτό πέρασε και δεν ξανάρχεται. Μόνο μπροστά μπορούμε να κοιτάμε. Καλή, νέα χρονιά σε όλους μας.

ΙΩΣΗΦ ΣΗΦΑΚΗΣ

Λανθασμένες προσεγγίσεις

Η κρίση που ζούμε σήμερα είναι η κορύφωση μιας τραγωδίας που εκτυλίσσεται εδώ και μερικές δεκαετίες. Τα αίτια είναι πολλαπλά. Έχουν αναλυθεί και ως ένα βαθμό κατανοηθεί. Τα πρόσφατα γεγονότα αναδεικνύουν περύτερα την αδυναμία μας να συμφωνήσουμε σε μια εθνική στρατηγική για την αντιμετώπισή της. Δυστυχώς, κάθε εξέλιξη προς αυτήν την κατεύθυνση εμποδίζεται από τις εγγενείς τάσεις πόλωσης και έλλειψης συναίνεσης που μας σπρώχνουν τον δημόσιο βίο από καταβολής του νεοελληνικού κράτους.

Υπάρχουν προσεγγίσεις σε ένα πρόβλημα που αποκλείουν από τη φύση τους τη λύση του και οδηγούν σε αδιέξοδα. Είναι αυτές που χωρίζουν εξ αρχής τις δυνάμεις των οποίων η σύνθεση είναι η λύση. Κάποτε με ρώτησε φίλος δημοσιογράφος εάν είμαι περισσότερο αριστερός ή δεξιός. Του απάντησα ρωτώντας, ποιο είναι το ζητούμενο; Να πάει μπροστά η χώρα, να εκσυγχρονιστεί η οικονομία, να υπάρξει κοινωνική δικαιοσύνη, να εξαλειφθεί η

διαφορά, να λειτουργήσει εύρυθμα το κράτος, να επικρατήσει αξιοκρατία; Γνωρίζω πολλούς και αριστερούς και δεξιούς που ενστερνίζονται αυτό το όραμα. Γνωρίζω επίσης ανθρώπους από όλο το πολιτικό φάσμα και τις παρατάξεις που το αντιμάχονται είτε ενεργητικά είτε παθητικά. Αυτοί που βάζουν στον ελληνικό λαό τέτοια ψευδοδιλήμματα τον αποπροσανατολίζουν και δεν βοηθούν στη λύση του. Φυσικά, υπάρχουν ευαίσθητες αριστερές ή δεξιές απόκλισης, και το σέβομαι. Αλλά αυτό πρέπει να θεωρείται δευτερεύον στη σημερινή κατάσταση.

Πρέπει ο νους να υπερβαίνει τις φαινομενικές διαφορές για να φτάσει στην σύνθεση και στο Όλον που αρμονικά ενώνει. Να σκίσει το μανδύα της φαινομενικής διαφορετικότητας για να βρει την ουσία που ζωογονεί και τρέφει το πνεύμα και την πράξη. Μόνο τα νωθρά πνεύματα μένουν καθηλωμένα σε ψευδοδιλήμματα ή και αυτοί που γυρεύουν προφάσεις εν αμαρτίαις για να μείνουμε στάσιμοι, να μην αλλάξει τίποτα.

Εάν δε το άλας μωρανθή εν τί-

νι αλισθίσεται; Είναι επείγον για τη σωτηρία του τόπου να παλέψουμε για αλλαγή, για μια εθνική αναγέννηση. Οι Έλληνες πονούν τη χώρα τους. Δεν ξέρω πώς μπορεί να εκφραστεί αυτή η σιωπηρή πλειοψηφία των απογοητευμένων, αυτών που ονειρεύονται μια άλλη Ελλάδα. Πάντως, ο ρόλος των ελίτ είναι καθοριστικός. Η χώρα έχει ένα αξιόλογο ανθρώπινο δυναμικό. Πολλοί από αυτούς θα ήθελαν να συμπράξουν, αλλά αποφάσισαν να παραμείνουν μακριά από κόμματα και κέντρα εξουσίας.

Εύχομαι να ζούμε τις τελευταίες πράξεις της εθνικής μας τραγωδίας. Το βάθεμα της κρίσης να γεννήσει ένα κίνημα λυτρωτικό, που κατανοώντας τα διδάγματα του παρελθόντος θα παλέψει με συνέπεια για την αναγέννηση της χώρας. Να έρθει κάποτε η νέμεση σαρωτική και λυσιτελής. Να ξεπλύνει τις δημόσιες αμαρτίες. Να ξεριζωθεί το κακό χωρίς ταραχές και παραπατήματα. Ετσι απλά όπως στο αρχαίο τελετουργικό του εξαγνισμού από το Κυλώνειον άγος που μας εξιστορεί ο Αριστοτέλης «καταγνοσθέντος δε του άγους, αυ-

τόί μεν εκ των τάφων εξεβλήθησαν το δε γένος αυτών έφυγεν αειφυγίαν».

Αν κάποτε οι ευχές μου πραγματοποιηθούν, τότε είμαι σίγουρος ότι θα νιώσουμε τον κόπο στα μέτρα μας, τότε θα δούμε ότι όλα μας τα προβλήματα, και τα μικρά και τα μεγάλα, δεν είναι ανυπερβλήτα. Προς το παρόν όμως, θα το καταλάβατε, το μεγαλύτερο πρόβλημα είμαστε εμείς οι ίδιοι, αγαπητοί μου. Εμείς και η λύση του.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΡΡΑΚΗΣ

Μεταρρυθμίσεις ή άτακτη χρεοκοπία

Με τις εκλογές της 25 Ιανουαρίου η Ελλάδα ξεκινάει το 2015 με ένα άλμα στο άγνωστο, για το οποίο υπάρχουν πολλές πιθανές καταλήξεις. Δυστυχώς σχεδόν όλες φέρνουν τη χώρα σε χειρότερη κατάσταση απ' τη σημερινή. Η καλύτερη προοπτική είναι μια νέα συμμαχική κυβέρνηση με ευρύτερη βάση και με ανανεωμένη εντολή, που θα είναι όμως

πάντα κάτω από το σφιχτό έλεγχο της τρόικας για να συνεχίσει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις που είχαν διακοπεί μετά τον ατυχέστατο μετασχηματισμό που ακολούθησε τις ευρωεκλογές. Η χειρότερη είναι μια άτακτη χρεοκοπία που θα συνοδεύεται σχεδόν σίγουρα με έξοδο από το ευρώ. Και στην καλύτερη όμως περίπτωση θα έχει χαθεί πολύτιμος χρόνος σε διαπραγματεύσεις, σε περιόδους ακυβερνησίας ή και σε δεύτερες εκλογές, όπως έγινε το 2012.

Η άτακτη χρεοκοπία είναι η σχεδόν βέβαιη κατάληξη της έστω και μερικής πραγματοποίησης του προγράμματος του ΣΥΡΙΖΑ. Ο χώρος δεν επαρκεί για μια διεξοδική ανάλυση των θέσεων του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Θα αρκασθώ σε δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα του τρόπου σκέψης του στελεχών του. Το πρώτο αφορά την υπόσχεση του κ. Τσίπρα ότι θα προχωρήσει στην ίδρυση κρατικού αερομεταφορέα. Υπενθυμίζεται ότι η Ολυμπιακή Αεροπορία, όταν ιδιωτικοποιήθηκε το 2009, έχανε περίπου 1 εκατομμύριο ευρώ την ημέρα που έπρεπε να καλυφθούν από το κράτος. Περαιτέρω σχόλια περιττεύουν.

Το δεύτερο παράδειγμα αφορά μία επερώτηση της βουλευτίνας του ΣΥΡΙΖΑ Νάντιας Βαλαβάνη στη Βουλή τον περασμένο Φεβρουάριο για την ιδιωτικοποίηση μιας προβλήτας στο λιμάνι του Πειραιά. Η κυρία Βαλαβάνη εγκάλυψε την ελληνική κυβέρνηση γιατί η ιδιωτικοποίηση είχε σαν αποτέλεσμα την ελάττωση των εργαζομένων στο 40% των όσων εργάζονταν στην προβλήτα. Απ' την άλλη μεριά, με αυτούς τους 40% τα νέα αφεντικά είχαν καταφέρει να αυξήσουν τον κύκλο εργασιών κατά 70%! Αυτό βέβαια σημαίνει ότι οι υπόλοιποι 60% που απολύθηκαν ή συνταξιοδοτήθηκαν ήσαν αργόμισθοι που πληρώνονταν χωρίς να παράγουν τίποτα. Και πάλι τα σχόλια περιττεύουν. Με την κυβέρνηση συνεργασίας στο χρόνο που μας πέρασε υπήρξε μια αδιαμφισβήτητη πρόοδος στα οικονομικά μεγέθη, με εμφάνιση πλεονάσματος, με οριακή μείωση της ανεργίας και μικρή ανάκαμψη της οικονομίας. Αυτή η πρόοδος, όμως, καθώς και οποιαδήποτε περαιτέρω ανάκαμψη είναι επισφαλής. Η ελληνική οικονομία εξακολου-

θεί να παρουσιάζει τις γνωστές παθογένειες: υποχώρηση στις εξαγωγές, ανεργία που έχει σκαλώσει σε απαράδεκτα ποσοστά, υψηλό επίπεδο φοροδιαφυγής που ακόμα δεν έχει καμφθεί, νομικό και δικαστικό σύστημα που αποτελούν τροχοπέδη στην οικονομική ανάπτυξη. Για όλα αυτά τα προβλήματα υπάρχουν αξιόπιστες λύσεις που εκφράζονται σε σοβαρές μελέτες, έγκυρες γνώμες και εμπειρίες από άλλα κράτη. Το μεγαλύτερο πρόβλημα, όμως, είναι πολιτικό. Ορθές οικονομικές πρωτοβουλίες και πρακτικές που εφαρμόζονται με επιτυχία σε άλλα κράτη εδώ και δεκαετίες μπλοκάρονται συστηματικά από ένα πολιτικό σύστημα που υπακούει σε συμφέροντα μικρών αλλά ισχυρών ομάδων που θίγονται από τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις. Σε τέτοιες περιπτώσεις και η νυν κυβέρνηση και η αξιωματική αντιπολίτευση έχουν κατά καιρούς πλήρως ευθυγραμμιστεί στην απαξίωση των απαιτήσεων των δανειστών μας.

Οι Έλληνες κρατούν την τύχη τους στα χέρια τους και κανένας οικονομολόγος της διασημότητας, όπως ο γράφων, δεν μπορεί να εμποδίσει τις αυτοκαταστροφικές τους επιλογές. Στην περίπτωση των εκλογών της 25 Ιανουαρίου αυτές είναι πεντακάθαρες: μεταρρυθμίσεις ή άτακτη χρεοκοπία. Με τη σειρά τους μεταρρυθμίσεις σημαίνουν συνέχεια στον σφιχτό έλεγχο που μας έκανε η τρόικα για να κρατηθεί σε χαμηλά επίπεδα το κόστος της χρηματοδότησης του ελληνικού κράτους. Όπως αποδείχτηκε πρόσφατα, οποιαδήποτε προσπάθεια αποφυγής αυτού του ελέγχου, είτε απ' αυτή την κυβέρνηση είτε από ένα τυχόν διάδοχο σχήμα, θα εκτοξεύσει στα ύψη τα επιτόκια δανεισμού και θα μας ξαναφέρει στην ίδια κατάσταση που ήμασταν στην αρχή της κρίσης. Οι κεφαλαιοαγορές έχουν δίκιο: το ελληνικό πολιτικό σύστημα έχει μηδενική αξιοπιστία στην τήρηση των υποχρεώσεών του και είναι πάντα πρόθυμο να τις θυσιάσει στον βωμό εφήμερων πολιτικών επιδιώξεων. Αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό απ' τον ελληνικό λαό και μια τέτοια κατανόηση θα πρέπει να γίνει απόλυτη πολιτική προτεραιότητα ενός κόμματος που θα αξίζει να το ψηφίσουν όσοι Έλληνες αγαπούν την πατρίδα τους.

[SID:9136627]